

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseria garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publica.

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

Nr. 175.

Luni, Marți 5 (17) August.

1886.

Brașov, 4 August 1886.

Avurăm dreptate, când am spus, că autograful prea înalt adresat ministrului-președinte Tisza va produce mare desamăgire în sîmul opoziționalor unguři. La aceea, că d-l Tisza va eși așa de curînd „triumfător” din încercătura ce i-a făcut-o afacerea Ianski nu s'au așteptat nici cei din opozițiunea moderată, nici cei din stînga extremă.

Este foarte caracteristic pentru mersul lucrurilor în interiorul monarhiei noastre modul diferit cum se exprimă organele de publicitate de dincoace și de dincolo de Laita asupra autografului. Intr'o părere se unesc cu toatele, și anume că prin acest autograf afacerea Ianski este terminată.

Acăsta o recunosc însăși foile stîngei extreme maghiare, der ele adaugă, spre a documenta nemulțămirea lor, că autograful prin modul cum a rezolvat afacerea Ianski a pus la ordinea țilei cestiunea armatei.

„Fiecare a primit partea sa” — ȳice f\u0152ia kossuthist\u0103 din Clușiu — „armata a primit p'a ei în autograful adresat arhiducelui Albrecht. Ianszky a primit partea sa fiind înaintat. Tisza a primit o p'a lui exprim\u0103ndu-i-se în scris\u0152rea monarhului \u00e2ncrederea necondi\u021bionat\u0103 și na\u021biunea a primit partea ei, c\u0103ci a fost ofensat prin fapte, și se liniștește prin vorbe... S'a terminat afacerea Ianski, nu s'a terminat \u00e2ns\u0103 cestiunea armatei...”

„Neues Pester Journal” pre\u021bice, c\u0103 acum Maghiarii se vor divisa \u00e2n dou\u0103 tabere: una va cuprinde acele elemente, cari se folosesc de ori-ce ocaziune spre a agita pentru o armat\u0103 maghiar\u0103 de sine st\u0103t\u0103toare, cealalt\u0103 va cuprinde acele strate ale popora\u021biunii, „cari n'ar\u0103 dori s\u0103 se sguđuie bazele dualismului”

F\u0152rte bine, numai c\u0103t\u0103 nu \u00e2n\u021belegem de ce ac\u0103sta divisiune s\u0103 se dateze numai dela apari\u021biunea ultimului autograf. Noi scim c\u0103 ea este vechi\u0103. Partida independen\u021bilor maghiari nu s'a \u00e2nfiin\u021bat\u0103 numai \u00e2n urma incidentului Ianski, ci exist\u0103 și lupt\u0103 dela 1848 \u00e2nc\u0152ce ne curmat\u0103 pentru a rumpe leg\u0103turile ce leg\u0103 Ungaria de Austria. D\u0103c\u0103 der numita f\u0152ia semi-gubernamental\u0103 totuși vorbește de-o viitoare divisiune, ac\u0103sta nu p\u0152te \u00e2nsemna alta, dec\u0103t\u0103 c\u0103 \u00e2n viitor\u0103 partida tiszaișt\u0103 nu va mai sprijini pe fa\u021b\u0103 n\u0152suin\u021bele independen\u021bilor, cum a f\u0103cut-o \u00e2n afacerea Ianski.

D-l Tisza s'a convins c\u0103t\u0103 de periculos\u0103 lucru este a ceda, f\u0103 și numai pentru un moment, curentului opiniunii publice influen\u021bat\u0103 de opozi\u021biune și s'a gr\u0103bit a drege ce a stricat\u0103 promi\u021b\u00e2nd\u0103 capului statului c\u0103 va suprima cu tot\u0103 „asprimea” agita\u021biunile nelegale \u00e2n contra armatei.

Opozi\u021biunea extrem\u0103 maghiar\u0103 declar\u0103 prin organele ei, c\u0103 primește m\u0103nușa ce i-o arunc\u0103 regimul tiszaișt\u0103 „reac\u021biionar\u0103” și c\u0103 ea va continua a pretinde s\u0103 se schimbe institu\u021biunile armatei comune \u00e2n sens\u0103 patriotic\u0103 maghiar\u0103. Astfel d-l Tisza i se va da ocaziunea a\u021bi proba for\u021ba sa.

Expresiunile din autograf precum: „motive necurate”... și „cu tot\u0103 asprimea legeri”, cari sunt \u00e2ndreptate la adresa demonstra\u021bilor din opozi\u021biune, au produs mult\u0103 am\u0103r\u0103ciune \u00e2n s\u00e2mul lor. Nu pu\u021bin s\u0103nge r\u0103u le-au f\u0103cut și expresiunile ca: „Ț\u0119rile cor\u0152nei mele ungare” și „armata \u00e2n care sunt reprezentate toate pop\u0152rele”, pentru c\u0103 aceste expresiuni au un caracter federalistic.

Și foile opozi\u021biunii moderate sunt pu\u021bin mul\u021b\u0103mite cu „opera” d-lui Tisza, cum numesc ele autograful. „Pesti Naplo,” \u021bice c\u0103 cuprinsul lui deștept\u0103 „sentimente mixte” și \u00e2ntreb\u0103: „ce va fi \u00e2n viitor\u0103 dec\u0103 Ungaria nu va av\u0103

nici un drept asupra armatei afar\u0103 de controlul administra\u021biei militare prin delega\u021biuni?...”

E lucru natural, c\u0103 foile guvernamentale maghiare interpret\u0103 autograful pre \u00e2nalt\u0103 numai și numai \u00e2n fav\u0152rea politicii lui Coloman Tisza, provoc\u0103ndu-se cu mult\u0103 satisfac\u021biune la acele pasaje dintr\u0103nsul, unde s\u0103 asigur\u0103 c\u0103 armata e chemat\u0103 a ap\u0119ra legile și institu\u021biunile esistente.

Efectul autografului se p\u0152te der resuma \u00e2n pu\u021bine cuvinte: Afacerea Ianski s'a terminat, der agita\u021biunile maghiare \u00e2n contra armatei comune se vor continua cu nou curagiu.

De aceea repet\u0103m: situa\u021biunea d-lui Tisza at\u0103t\u0103 fa\u021b\u0103 cu preten\u021biunile celor de sus c\u0103t\u0103 și fa\u021b\u0103 cu ale celor de jos s'a agravat mult\u0103 prin modul cum s'a rezolvat afacerea Ianski.

Conflictul dela grani\u021b\u0103.

Cetim\u0103 \u00e2n ofici\u0152sa „Voin\u021ba Na\u021biional\u0103” din Bucuresci:

Acum c\u0103te-va \u021bile \u021biarele din Capital\u0103 au publicat diferite versiuni \u00e2n privin\u021ba unui fapt petrecut la V\u0119rciorova, c\u0103ruia ele c\u0103ut\u0103r\u0103 s\u0103-i dea caracterul unui conflict \u00e2ntre autorit\u0103\u021bile noastre și cele dela grani\u021ba imperiului vecin. Am\u0103 cre\u021bit prudent\u0103 a p\u0103stra p\u0103n\u0103 acum t\u0103cerea asupra acestui fapt, pentru a nu c\u0103dea \u00e2n p\u0103catul \u00e2n care au c\u0103\u021but redactorii dela \u021biarele din opozi\u021bi\u0103, public\u0103nd\u0103 tot\u0103 felul de scrieri esagerate \u00e2n privin\u021ba pretinsului conflict. Dup\u0103 n\u0152ce informa\u021biuni pozitive ce le avem, putem afirma c\u0103 totul se reduce la urm\u0103toarele:

Scit\u0103 este c\u0103 r\u0103ul B\u0103hna este considerat ca linia de demarca\u021biune a frontierei noastre despre Austro-Ungaria, \u00e2n punctul V\u0119rciorova. Noi avem deja construit\u0103 o șosea p\u0103n\u0103 la marginea acestui riu. S'a \u00e2ntemplat \u00e2ns\u0103 c\u0103 acest riu s\u0103 se schimbe cursul s\u0103u și s\u0103 cuprind\u0103 o parte din teritoriul nostru. Vecinii noștri Unguri au cerut ca por\u021biunea de teritoriu dintre vechia albi\u0103 a r\u0103ului sus numit și cea nou\u0103 s\u0103 f\u0103 declarat\u0103 de teritoriu neutru p\u0103n\u0103 la limpederea situa\u021biei.

Guvernul nostru a aderat \u00e2n principiu la ac\u0103sta cerere pre\u021btin\u021bd\u0103nd \u00e2ns\u0103 ca drepturile de proprietate, pe teritoriul ce se cerea s\u0103 f\u0103 dechelat neutru, s\u0103 f\u0103 respectate de vecinii noștri Unguri. \u00c2n acest sens\u0103, guvernul rom\u0103n a și dat ordinul autorit\u0103\u021bilor din localitate s\u0103 observe ca aceste drepturi de proprietate s\u0103 nu f\u0103 nesocotite și la cas\u0103 de trebuin\u021ba s\u0103 ia chiar m\u0119suri pentru a le face s\u0103 f\u0103 \u021btinute \u00e2n s\u0103m\u0103.

Se pare c\u0103 vecinii noștri Unguri n'au voit s\u0103 \u021btin\u0103 s\u0103m\u0103 de toate acestea, c\u0103ci mai \u021bilele trecute ei au \u00e2mpiedecat pe o feme\u0103 din V\u0119rciorova s\u0103 se cultive p\u0103m\u00e2ntul ce-l\u0103 posed\u0103 \u00e2n aș\u0103a numitul teritoriu neutru. Atunci comandantul punctului V\u0119rciorova, conform ordinelor ce avea, veni \u00e2n ajutorul femeii, \u00e2n cestiune, \u00e2nlesnindu-o de a-\u021bi exercita drepturile sale de proprietate și pun\u00e2nd\u0103 c\u0103te-va santinele pe marginea noului curs al B\u0103hnei.

\u00c2n timpul acesta \u00e2ns\u0103 cestiunea se trata pe cale diplomatic\u0103 \u00e2ntre guvernul nostru și d. baronul de Mayr, ministrul plenipoten\u021biar al Austro-Ungariei, cari convenir\u0103 ca teritoriul \u00e2n jos s\u0103 f\u0103 declarat de o cam dat\u0103 neutru p\u0103n\u0103 ce afacerea se va limpedi pe cale amicabile. Acest arangement f\u0103 adus\u0103 la cunoștin\u021ba comandantului punctului V\u0119rciorova, care ridic\u0103 imediat de pe grani\u021ba sentinelele, cari nu st\u0103tur\u0103 acolo dec\u0103t\u0103 numai c\u0103teva ore.

Totul se petrecu \u00e2n liniște și prestigiul nici uneia din cele dou\u0119 puteri interesate nu f\u0103 atins de nimeni.

Autograful și opozi\u021biunea maghiar\u0103.

„Egyet\u0119rt\u0119s” organul de c\u0103peteni\u0103 al st\u00e2ngei extreme, scrie despre autograful pre \u00e2nalt\u0103 \u00e2ntre altele:

„Stilul autografului e incurcat, logica lui schiop\u0103teaz\u0103, \u0119i lipsesc cu totul spiritul și dispozi\u021bi\u0103. Ceea ce stabilește despre lucrurile de fapt \u00e2ntemplate nu e adev\u0119rat, \u0119r cea ce vorbește despre armat\u0103 e scos din vre-o carte obscur\u0103 de drept public\u0103. C\u0103n\u0103 cu-

v\u00e2nt\u0103 avem \u00e2naintea noștr\u0103 opera d. Tisza și e de \u00e2n\u021beles de ce monarhul a trebuit s\u0103 se consulte cu Tisza mai mult ca c\u0103ci cuarturi de or\u0103...”

„Ungaria și regele ungar\u0103 nu sunt aminti\u021bi \u00e2n autograf. \u00c2n locu de ac\u0103sta se vorbește \u00e2ntr\u0103nsul numai de „ț\u0119rile cor\u0152nei mele ungare,” ca și c\u0103nd aceste ar forma proprietatea imp\u0119ratului austriac. O asemenea exprimare este o isolare direct\u0103 a dreptului public\u0103 maghiar\u0103, care cunoșce cor\u0152na s-lui Stefan\u0103, cunoșce Ungaria și ț\u0119rile ei surori, der nu cunoșce „ț\u0119rile cor\u0152nei mele ungare.”

Și ceea ce este lucru de c\u0103peteni\u0103, cu privire la cauzele interne ale conflictului nu d\u0103 absolut\u0103 nici o satisfac\u021biune autograful. Faptul lui Ianski r\u0119m\u0103ne nepedepsit, premiarea lui Ianski r\u0119m\u0103ne nechimbat\u0103 și astfel declara\u021biia parlamentului și a guvernului r\u0119m\u0103ne neluat\u0103 \u00e2n s\u0103m\u0103, ba de fapt aspru respins\u0103.”

„Autograful asigur\u0103 \u00e2n fine pe d. Tisza de \u00e2ncrederea cor\u0152nei și r\u0119m\u0103nerea lui \u00e2n postul de ministru-președinte. Acesta a fost singurul scop al lui Tisza și acest scop și l'a ajuns. L'a ajuns c\u0103n\u0103 asemenea pre\u021bt\u0103 \u00e2ns\u0103 trebuie s\u0103 p\u0103șesc\u0103 cu for\u021ba \u00e2n contra mișc\u0103rilor constitu\u021biunale.”

„\u00c2n „Ellenz\u0119k” f\u0152ia st\u00e2ngei extreme maghiare din Ardel\u0103, \u021bice Gabriel Ugron \u00e2ntr'unu articulu de fond: „Este deja a\u021btat\u0103 furia \u00e2n armat\u0103, ca și c\u0103nd s'ar preg\u0103ti subjugarea Ungariei conform\u0103 marelui plan din 1850. To\u021be na\u021biunile, cari gravitez\u0103 \u00e2n afar\u0103, anun\u021b\u0103 r\u0119sturnarea dela putere a na\u021biunii unguresc. Maghiarul, libertatea constitu\u021biunal\u0103 nu are nimic, care s\u0103 nu f\u0103 cuprins de toate acele speran\u021be, ce erau pe timpul lui Bach și Schmerling, \u00e2n credin\u021ba c\u0103 fructele anilor 1859 și 1866 s'au dat uit\u0103rei.”

„Autograful regesc\u0103, ca unul care este purces\u0103 din inten\u021biune bun\u0103, este vrednic de cinstea noștr\u0103; el \u00e2ns\u0103 nu ne-a liniștit, pentru c\u0103 pe c\u0103t\u0103 timp vor exista faptele dușmane pe l\u0103ng\u0103 vorbele frumoșe desavantajul va fi al nostru, deorece faptele tr\u0103esc\u0103, pe c\u0103nd autograful este liter\u0103 m\u0152rt\u0103.”

„Buna inten\u021biune din autograf este a regelui, cuprinsul autografului \u00e2ns\u0103 este al lui Tisza. Cuprinsul federalist: „Ț\u0119rile Cor\u0152nei Mele unguresc” ca și cum Ț\u0119ra ungar\u0119sc\u0103 ar sta din mai multe ț\u0119ri, precum o pretind\u0103 ac\u0103sta Croa\u021bii și Valahii; apoi „to\u021be pop\u0152rele monarhiei,” cu toate c\u0103 aici este unu popor maghiar și austriac, \u00e2n mijlocul c\u0103ruia se afl\u0103 na\u021biionalitatea polon\u0103, ceh\u0103, croat\u0103, s\u0119rb\u0103 și altele, der stat\u0103 și popor\u0103 sunt numai dou\u0119. Ac\u0103sta numai „nesciin\u021ba \u00e2nten\u021bionat\u0103, s\u0119u motive necurate” din partea ministrului, put\u0103r\u0103 s'o anun\u021be \u00e2n altu \u00e2n\u021beles.”

„Autograful \u00e2nceie, ca și o „bul\u0103,” \u00e2ntre tr\u0103snete și fulgere. Ac\u0103sta ne impune datorin\u021ba de a-o spune franc: c\u0103 cu vorbe frumoșe reac\u021biunea nu se p\u0152te ascunde dinaintea noștr\u0103, ac\u0103sta reac\u021biune, care a \u00e2nceput a p\u0103și pe fa\u021b\u0103 \u00e2n unu mod totu mai cutez\u0103tor\u0103 nu-o putem l\u0103sa s\u0103 trec\u0103 de pe c\u0103mpul de lupt\u0103. Influen\u021ba constitu\u021biional\u0103 trebuie s\u0103 se probeze \u00e2r reac\u021biunea trebuie s\u0103-o nimicim\u0103.”

„Amenin\u021b\u0103rilor na\u021biunea ungar\u0119sc\u0103 le r\u0119spunde cu cuvintele lui Wesselenyi Miklos: N\u0119m\u021btul ne-a \u00e2nv\u0119tat\u0103 a r\u0103bda, der a ne teme nu ne-a \u00e2nv\u0119tat\u0103.”

„Pesti Naplo”, organul opozi\u021biunii moderate, scrie

„Autograful \u00e2i face impresiunea, c\u0103 concep\u021biunea lui a trecut prin multe dificult\u0103\u021bi. De departe se vede cum autorul, f\u0103r\u0103 \u00e2ndoial\u0103 ministrul contrasemnator\u0103, cioplesce toate vorbele, pentru c\u0103 s\u0103 nu r\u0119m\u0103n\u0103 nici unu ascușit. De aceea autograful se prezint\u0103 ca o lucrare foarte m\u0103estr\u0103; unele p\u0103r\u021bi ale lui sunt cu greu de \u00e2n\u021beles. P\u0103r\u021bile cari vorbesc despre spiritul și chemarea armatei sunt foarte importante. Acestea sunt adev\u0119rate enun\u021bi\u0103\u021biuni regesci de cea mai mare importan\u021ba. Trebuie \u00e2ns\u0103 s\u0103 regret\u0103m, c\u0103 sfirșitul autografului nu armonizeaz\u0103 cu \u00e2nceputul, cel\u0103 de \u00e2nt\u0119u este numai la adresa Ungariei, con\u021btin\u021bd\u0103 chiar o amenin\u021bare f\u0103r' a \u021bice \u00e2ns\u0103 nici unu cuv\u00e2nt\u0103 \u00e2n privin\u021ba lu\u0103rei \u0152re caror\u0103 m\u0119suri, spre a face ca spiritul armatei s\u0103 nu f\u0103 \u00e2n adev\u0119r altul, dec\u0103t\u0103 acela, care este at\u0103t de frumos caracterizat \u00e2n autograful imp\u0119ratului. De nu ne \u00e2nșel\u0103m, autograful nu g\u0103sește la armat\u0103 nimic de \u00e2ndreptat. \u00c2n acest punct \u00e2ns\u0103 exist\u0103 o mare deosebire \u00e2ntre vederile lui Tisza, care a compus acest autograf, și \u00e2ntre vederile unei p\u0103r\u021bi \u00e2nsemnate ale na\u021biunii. Ori d\u0152r\u0103 avem s\u0103 ne mai aștept\u0103m \u00e2n privin\u021ba armatei la l\u0103muriri nou\u0119 din partea noului comandant?”

Infr\u0103\u021bierea maghiaro-s\u0103s\u0119sc\u0103.

Țiarului „Bohemia” din Praga \u0119i scrie unu corespondent\u0103 al s\u0103u din Budapeșta urm\u0103toarele:

„\u00c2ntre guvernul maghiar\u0103 și \u00e2ntre b\u0103rba\u021bi de \u00e2nc\u0119d\u0119re și cercurile competente din Sibiu se fac\u0103 mari sfaturi asupra mijlocelor cum s\u0103 se restabileșc\u0103 pacea

cu Saşii și asupra condițiilor ei. S'a și încheiat deja o anumită convenție cu privire la aceste condiții, între cari nu este de puțină importanță faptul, că Saşii sunt aplicați a recunoaște „idea de stat maghiar“ (?) pe lângă apărarea și asigurarea naționalității și proprietății lor naționale. Corespondentul asigură după informațiile primite din cel mai bun izvor, că guvernul lui Tisza este decis să face Saşilor din Ardeal concesii în ambele direcții, și încă așa că de prezent nu mai au a se consulta de cât numai asupra formalităților, sub cari se se aducă înaintea forului publicității această „convenție“ deja asigurată în principiu. În cestiunea acestor formalități nu se vor născă dificultăți serioase, pentru că nu numai majoritatea guvernamentală din dietă, ci chiar și cei mai distinși bărbați conducători ai opoziției moderate sunt convinși că față cu pretensiunile drepte ale Saşilor, îngăduința nu numai că e recomandabilă, ci ea este totuși odată și adevărata consecință a prudenței politice, întru câtă adecă printr'înșă a primită de o parte idea de stat maghiar un nou rașim de încredere, ér de altă parte se pune stavilă întăririi valachimei din Ardeal, care totdeauna s'a folosit de dușmănia dintre Maghiari și Saşii ardeleni pentru promovarea intereselor naționalității sale...“

SCRILE DILEI.

»Sieb. Deutsch. Tgbltt.« comunică despre o măsură luată de guvernul român, care închide cu totul granițele. Conform ordinanței, la comunicațiunea cu care și cu cai peste granițe are să se depună la oficiul vamal român ca deposit pentru cazul, când carul și cai s'ar vinde în România: 200 fr. pentru un car de rând, 400 fr. pentru un landon, 60 fr. pentru un cal, la trecere peste graniță. Acesta ar însemna împedecarea totală a comunicațiunei cu carele peste granițe.

—x—

În congregațiunea generală a comitatului Alba-Regală s'a hotărât să se adreseze, în afacerea schimbărilor personale militare de deunăși, o petițiune dietei. De asemenea comisiunea comitatensă a Albei inferioare a luat o rezoluțiune, ca simțemintele binevoitoare părintesci și simțul constituțional al Maiestății sale, precum și atitudinea înțeleptă și patriotică a guvernului vor face cu puțință, ca spiritele iritate să se potolască și să se ia urgentă dispozițiune și măsuri d'a se produce și întări în armata comună acel spirit, care se oferă garanții pentru fidelitatea către constituțiune și se corăspunță intereselor monarhiei austro-ungare.

—x—

După un raport al inspectorului scolar, în comitatul Bistrița-Năsăud se află 200 de învățători, pe fiă-care învățător se vin 70 copii obligați la școlă, dintre cari 56 cercetă școlă în fiă-care și. Inspectorul a constatat lipsa a 24 învățători. Acestă lipsă însă dicit „patrioții“, că încă în anul viitor e pe cale a se delătura, pentru că deja se lucră la organizarea a 10 școle nouă comunale. — Românii să caute a avé școlile lor de cumva lipsesc.

—x—

Un neguțător din Clușiu, —dicit „Ellenzék“, — având afaceri cu un alt neguțător din Sebeșiu, i-a trimis acestuia un tarif în limba ungară. Neguțătorul sas însă i-a trimis același înderț tarif, scriind pe el: »Erbitte deutsches Preissblatt.« »Ellen-

zek« se miră, cum de se află un astfel de neguțător, care se pörtă ca și cum nu ar fi în Ungaria, ci în Flan-dria. — Noi îi spunem jupânului „Ellenzék“, că neguțătorul din Sebeșiu se pörtă tocmai ca în Ungaria, care nu e Maghiaria.

—x—

Comisiunea aleasă de comitatul Ciucă a lucrat planul pentru calea ferată sēcuiască. Acestă are să se lege la Hașfalău cu calea ferată a statului și de aci până la Brașov să atingă stațiunile Odêrheiu-Zêtlaca, Danu, Racoșu, Ciucă-Sereda, Tușnadu, Seps St. Georgi. Afară de acestă, pe lângă direcțiunile principale Hașfalău și Ghimeșu să se construască în același timp și cale de la Vașlabu până la Ditro și Racoșu-Sereda.

—x—

Lui „Pester Lloyd“ i se comunică, că într'o noapte o societate de dame unguresci a petrecut strănic înaintea edificiului »Wiener Haus« din Rohitsch, unde locuesce episcopul croat Strossmayer, care se află la acele băi. Acestă scenă nocturnă, după cum dicit omienii de acolo, a fost o „Katzenmusik“ din partea Ungurilor pentru apelul ce l'a adresat episcopul către preoții săi spre a contribui la ridicarea monumentului lui Radetzki.

—x—

Ni se scrie de lângă Someșul rece cu data de 6 August a. c.: Pétra, ploile și furtunile ce ni le-a adus luna lui Iulie nu le-om uita, ba le-om simți multă vreme. Bucatele ni s'au sdrobit în mare parte. Văile și păraiele au inundat și înmoliat ierburile, ce erau încă necosite, ér fênurile strinse în boți și căpițe au fost împrăștiate de vânt, udate și prefăcute aproape jumătate în gunoi. Ba s'au ruinat și edificii de economiă. Așa bunului econom Irimie Alexa i-a dărimat vântul o casă frumoasă în Nusicenă cu două încăperi și tindă.

—x—

Aflăm că în 25 și 26 Iulie a fost târg de țera la Șieu-Odorheiu. Vitele s'au plătit foarte slab, o părechă de boi, ce într'alți ani mergea câte cu 300 fl. v. a. acum abia s'a plătit cu 150—180 fl. v. a. Pentru „Kulturegyletisi“ din Clușiu se observă, că maghiarisarea pe aci merge înainte ca racul. Un Ungur și un Sas cu trăsurile lor întâlnindu-se prih târgu, Ungurul strigă către Sas: balra hajts! ér Sasul îi răspunde: »Șuncă moi vorovesce rumunesce, că vunguresce nu scie nici dracul...!«

—x—

Se vorbește că Papa ar fi intervenit pe lângă ministrul afacerilor străine din Bucuresci ca Monseignorul Palma, arhiepiscopul catolic la Bucuresci, să fiă recunoscut ca însărcinat de afaceri al Sântului Scaun.

—x—

Românii din Serbia de pe marginea Dunării au început să trecă unii în Bulgaria, alții în România, căutând un trai mai bun. Se vede că și p'acolo e foc și pârjol, dicit „Rësboiul“.

—x—

În ziua de 29 Iulie au mai plecat din Roman un număr de Israeliți la America. La 30 Iulie au mai plecat încă 25 Israeliți.

Din Transilvania, August 1886.

I.

Stimate D-le Redactor! Nu cred că se mai află în Europa o națiune, care după un trecut așa trist și dureros să fi ajuns astăzi într'o situație ca aceea a națiunei române.

Drepturile și averea noastră sunt puse la dispoziția celor puternici. Dările și impositele cele mari ne despoe de tôte. Astfel moșiile noastre, ale economilor, pe cari din moși de strămoși le-am plătit de dare și le-am îngrășat cu sângele nostru apărându-le de inimizia tronului și a-i țerii noastre, astăzi le vedem inundate de străini de altă lege, ba partea cea mai frumoasă din ele, cădute total în mâinile lor.

Religiunea noastră, recunoscută prin legile sancționate de Maiestatea Sa este ofensată conturbându-se serviciul divin fără nici o cauză fundată, numai pe baza unor suspiciuni și scorniturilor tendențioase. Noi dăm adausurile, dările grele, aruncăturile, împrumuturile, fără să ne dea cineva sêmă, cum și spre ce scop să întrebuințăm ele.

Noi lucrăm la drumuri, la poduri, la prunduit și purtăm greutățile varmedii seu ale comitatului, fără ca să ne spună cineva, cum de cad atâtea greutăți peste noi.

De pe noi trăsce judele satului, fără ca să-l putem alege pe cel ce îl vrea satul, ci numai pe cel ce îl vrea solgăbirul. Tinerii nostri pe cari cu spesele noastre îi ținem pe la școlă câte 16—18 ani sunt siliți, ori a'și părăsi țera lor, ori a se întorce érași la cörnele plugului, necăpătând nici un oficiu pentru că țin la nația și la legea lor străbună.

Cei, pe cari constelațiunea așa poreclitul constituționalism unguresc i-a apucat în vre-o condițiune de trai, sunt strinși așa de tare între ileu și baros, încât chiar cei mai constanți sunt supuși terorismului celor dela cărmă.

Învățătorii noștri, pe cari asemenea noi îi ținem și cari conform aședemintelor noastre bisericesti au să instruescă pruncii noștri în dulcea limbă maternă, fiă cât de cualificați, decât nu propun unguresce mai multă ca romănesce sunt destituiți și ni se impun alții cu puterea.

La câte și mai câte contribuim și cu punga și cu brațul și când cerem și noi vr'un bine, când cerem să ne rădăce și nouă statul vr'o școlă, să ne încuviințeze vr'o reuniune de cultură, ni se spune că sunt superflue deorece se află destule unguresci. Ba ce e mai mult nici pe banii noștri nu ne concedă a ne rădăce școlă și gimnăsie, cu atâtea mai puțină vr'o universitate. În tötü Ardealului și țera ungară la o națiune de 3 milioane suflete a fost în Clușiu o catedră mai de Dömcne ajută de limba română și aceea au suprimat-o dându-o pe mâna unui renegat, mai rău ca un Maghiar perciunat, ca Moldovan Gergely.

Mai avem o mulțime mare de judecatori și deregatori puși veți Dömcne pentru binele nostru al poporului, dera când se duce la densii vre-un biet om necăjit cu vr'o rugare ori plânsore, nu se pöte înțelege cu densii, fiindcă nu-i vorbesc și nu-i pricep limba. Șermanul econom cheltuesce atunci de trei ori, de patru ori mai multă cu procesul, decâtă aceea, ce voesce să câștige, și adeseori aude numai după trei ori patru luni, ori și ani de zile, că și-au pierdut dreptatea. Și așa cei fără milă față cu poporul parte din nescință, parte din răutate îl necăjesc și storc până la mēdă. C'ună cuvânt, mai nainte am fost considerați ca robi, ér astăzi suntem luați ca minoreni în casa, la vatra și în patria noastră străbună.

Asupra tuturor acestora odată, d-le Redactor, m'am plâns la un domn ungar, despre care credeam, că are cunoștințe atât din istoria noastră cât și a Ungurilor, și între altele étă ce m'a dicit: „Obic-

FOILETONU.

Cele trei mărgăritare din începutul renașterii italiene.

(Studiu arheologic de Sever Mureșianu).

De sörtea popörelor atörnă desvoltarea artelor. Ele sunt monumentele mute, care arată gradul cultural și social al unui popor. Într'un stat unde libertatea individuală este restrinsă, unde despotismul are mână liberă, tristele urmări cad și asupra lor, ele devin sclavii curții, sunt înlănțuite și decad. Asta o aflăm la Greci, asta o aflăm la Romani, la aceste două popore ale anticității, cari storc admirațiunea sutelor de generațiuni. Ori căru individual cu un ochiu pătrunător, contemplând resturile ruinelor negrite de tempestățile seculare, monumentele plastice mutilate de barbarismul popörelor neculte, picturile de pe pereții palatelor desgropate în Roma și jurul ei, ale neînsemnatelor orașe provinciale Herculă și Pompei, ale vaselor desgropate din pământurile clasice, — i se umple sufletul de o adencă admirațiune de atâtea sublimitate, de atâtea perfecțiune și maiestate ce aceste popore au știut întruni în operele lor. Și câtă libertate trebuie că a existat pe acele timpuri.

După timpurile de gloriă și înflorire antică urmază letargia evului mediu. Desastrele și ironia sorții, ce au

bătut pământul Italiei în decurs de peste o mie de ani, nu au fost în stare ca să ștergă din memorie suvenirile tradiționale și geniul italian. Ostenit de dogmele credinței dorește cu sete scrutarile științifice și în locul autorității bisericesti se desvoltă năsuința spre o libertate individuală. Astă mișcare se simte către finele evului mediu. Când zelul către literatura clasică se desvolta în tötă Italia, vedem cum Nicolo di Rienzi, din familia neînsemnată, în mărirea sufletului său se avântă a entusiasma pe compatrioții săi la restabilirea maiestății poporului, ale căru drepturi erau desconsiderate și nimicite prin aroganța celor puternici; vedem câtă iritațiune febrilă pulsă și în vinele învățătorilor pentru tot ce este clasic, câtă studiu al artiștilor pentru însușirea formelor antice, cari nevoind să rămână înderți urmază curentului.

Și de laudat este ferbintele interesu cel desvoltă după esiliul din Avignon bărbații de spirit din înălțimea tronului pontifical, micii tirani preserați în curburile înflorite ale frumoșei grădine italiene, ba chiar și laicii și comercianții sacrificându multă pentru de a satisface boldului atât de vulgarizat.

În astfel de împrejurări ne aflăm în ajunul seculului al 15-lea. Ivirea lui anunță o mare învingere prin concursul publicat pentru facerea unei porți a baptisterului catedralei florentine, căci aci prin învingerea

lui Ghiberti se face primul pas energic la începutul renașterii italiene.

Toscana.*)

În Toscana, carea pe timpurile aceste conservase forma republicană, unde luptele de emulațiune între cetățeni nu încetau, unde nimenui nu-i era eschisă posibilitatea de-a ajunge la cele mai înalte demnități republicane îmboldind chiar pe familiile cele mai avute și distinse la o activitate continuă pentru de a se face demni urmași ai străbunilor lor, — se distinge familia de Medici, carea printr'un comerț estins în cele mai îndepărtate ținuri ajungându la o avuție enormă cu o mână binefăcătoare dă sume considerabile sprijinind științele și artele, și carea prin vituțile sale ridică Florența la cea mai mare înălțime. Căci nici un stat din Italia pe aceste timpuri nu se bucura de o bunăstare, înflorire și putere impunătoare în afară, ca republica florentină. Răsboiele mici ce a fost necesitate să pörte această republică în prima jumătate a seculului al 15-lea nu o-a împedat de-a nu-și înfrumșa orașul cu cele mai însemnate monumente, cari la tôte generațiunile următoare dau dovedi necontestabile despre agerimea spiritului său, despre bunul său gust și des-

*) Macchiavelli: Istorie florentine.

Roscoe: Lorenzo di Medici. trad. în germ. de Sprengel.

nuiți-vă a vă respecta singuri, ca să începă a vă respecta lumea.

Totă atitudinea Românilor dela descălecarea — adică cam dela finele secolului al IX — până astăzi a caracterizat-o într'ună mod concis și pregnant poetul nostru Andreiu Mureșianu prin cuvintele: „Pre voi vă nimiciră a pismei răutate și orba nenunire la Milcov și Carpați”. Prinții noștri cei puternici: Gelu, Menumorut, Claudiu, Optum etc. se mâncau unii pe alții așa încât Ungurilor le au succedut a încheia frățietate cu Românii chiar prin sângele vârsat a lui Gelu. Ba în decursul timpurilor formându-se în sinul poporului român o aristocrație, această s'a simțit superioară poporului din tulpina căruia s'a tras, deci s'a deslipit de densul și s'a maghiarizat. Acești aristocrați români maghiarizați au făcut apoi legile draconice contra poporului nostru. Pe la a. 1670 în Transilvania nu erau decât vr'o 3 familii nobile maghiare — după cum țice istoricul nostru Șincai — era toate celelalte erau române maghiarizate. Principii ca Baresai, Keményi, Bethlen, erau din sânge Românesc. Ioan Corvin și fiul său Mateiu, neași Români. Ce au făcut aceștia pentru poporul asuprit?

Pentruce se plângem atunci că Ungurii nu ne au ignorat și desprețuit? Noi ne am creștinat mai întâi ca toate popoarele europene până eram încă în Roma și Italia și astfel după sânge și după credință aveam dreptul a ne numi Români. După ce ne-a colonizat Traian în Dacia, celor ce au devenit conlocuitori cu noi nu le plăcea nici decum unitatea noastră în religie. Interesele lor pretindeau, ca frații de sânge și credință să nu se potă ruga într'un loc. Ne-au și dat pe noi străinii, când pe mâna grecismului, când pe a slavismului, când pe a calvinismului, când pe altele. Destul că la finele vîecului al XVII. necazurile — după cum constatăm acest adevăr și Dr. Rațiu în istoria sa bisericească — ne-au desbinat în două confesii. Invetații acestor două confesii au început a-și arunca unii altora în față că și-au părăsit, religiunea străbună, — pe când airea nici unii nici alții n'aveu dreptate. Religiunea noastră străbună a fost religiunea vechilor Români, cari se inchinau și adora pe „Joie tunătorului” și „Marte resboinicului.” De nu-mi credeți mie, cetiți dreptul public al lui Bărnăuț. Iași 1867, — critica lui T. L. Maioreșcu în Convorb. lit. aie aceluiși an pg. 275, ori răspunsul la contra-critica lui M. Popa de vestitul nostru teolog I. M. Moldovanu, canonic în Blășiu pg. 22—23, și veți vedea.

Acăsta dispută însă despre religiunea străbună. — care înainte a omenilor cu sciință trece de-o ridicolitate — a fost de ajuns pentru de a da nescere între Români la ură, discordia, și persecuții. De aci înainte inimizii noștri au fost numai spectatori la sfârșirile dintre Români. Cine ore a persecutat până la marte pe metropolitul Sava, episcopul Clainu etc? Istoria ne spune, că însuși Români. În răscolile, lor naționale pentru asupririle și nedreptățile suferite asupra cui și-au răsunat mai întâi Români? Asupra nobililor români maghiarizați. Cetiți istoria lui Horia de Densușanu și veți vedea. Cine a trădat pe cei ce s'au expus pentru drepturile națiunii române? Totu Români. Cine a persecutat pe cronicariul Șincai? Metropoliții și protopopii români.

Nu așa au lucrat, frate Române, Ungurii.

pre căldura și entuziasmul cu care a sciut încurajia și îmbrățișa pe cele trei surori ale artei.

Pre acest pământ s'au născut și au viețuit aici bărbați, cari făcu epocă în istoria artelor frumoase. Care cunosător de arte privind operele cetezătoare ale unui Bruneschi, reliefurile pitoresce pline de artă ale lui Ghiberti, și nestimatele frescuri în capela Brancacci ale lui Masaccio, în comparare cu cele ale antecesorilor lor din evul mediu, nu va simți că în ele pulsă o nouă viață, nu va simți că ora renascerei după atata letargia a sunat?

Da, Florența este acel pământ binecuvântat unde renascerea italiană mai întâi s'a ivit, ea posedă acele opere, cari pentru secul sunt dătoare de ton, unde cel setos de a cunoaște monumentele arhitectonice, perfecțiunea admirabilă în plastică și compresivitatea naturală și pipăibilă în pictură în fresco alergă să vedea, să cunoască și să admire aceea ce a vădit studiat și contemplant un Rafael și un Michel Angelo.

De admirat este cum Bruneschi în arhitectură, Ghiberti în sculptură și Masaccio în pictură, aceste mărgăritare din începutul nascerei italiene se salută reciproc pre acest pământ și mai în același timp produc decorațiunile operelor lor. Și fiindcă despre fiecare din acestia ar fi mult de spus, mă voi sili a tracta în scurt despre ei.

(Va urma.)

Programa festivităților

ce se vor aranja dela 18—25 August 1886 cu ocaziunea întrunirii reuniunilor săsești din Ardeal în Brașov.

Mercuri 18 August, 6 ore seara: Ședință pregătitoare a comitetului reuniunii sciințelor transilvane (Verein für Siebenbürgische Landeskunde) în sala gimnasiunii evangelică. — 8 ore seara: Discurs de binevențare și muzică în hala festivă.

Joi 19 August, 6 ore dim.: Dorile (Reveille), 7 ore dim.: Plecarea vênătorilor (pușcașilor) cu muzică dela promenada de jos (cafeneua Drexler) la locul de dare la semn și începutul tragerei la semn. 9 1/2 a. m.: Adunarea reuniunii sciințifice transilvane în biserica evang. din Scheiu. — 2 ore p. m. Prânz festiv al reuniunii sciințifice transilvane în hală. — 4 ore p. m. Introducerea membrilor reuniunii în expozițiunea industrială și istorică-culturală din podul Bătușilor și în expoziția de agricultură (între porța din Strada Căldărarilor și Strada Neagră pe piața lemnelor). — 5 ore m.: Ședință pregătitoare a reuniunii generale a femeilor biserice evang. în sala școlii de fete evang. — 7 ore seara: Concert festiv, producțiune musicală a reuniunii de cântări bărbătești din Brașov și a societății filarmonice în hala festivă.

Vineri 20 August, 7 ore dim.: Continuarea dărei la semn. — 8 1/2 a. m.: Ședință secțiunii de sciințele naturale a reuniunii sciințifice transilvane în sala gimnasiunii. — 10 ore a. m.: Ședință secțiunii istorice a reuniunii sciințifice transilvane în sala gimnasiunii. — 12 ore p. m.: Ședință finală a adunării reuniunii sciințifice trans. în biserica evang. din Scheiu. — 2 ore p. m.: Prânz comun în hala festivă. — 4 ore p. m.: Adunarea reuniunii generale a femeilor biserice evang. conf. a. în biserica neagră. — 4 ore p. m.: Proba principală a tuturor cântăreților în sala gimnastice. — 5 ore p. m.: Ședință pregătitoare pentru a IV-a adunare a învățătorilor săsești din Ardeal la pomul verde. — 6 ore p. m.: Salut și binevențare a Reuniunii gimnastice din Brașov în casa pentru dare la semn (Schützenhaus) — 7 ore seara: Liedertafel Concert al tuturor cântăreților din orașele săsești în hala festivă. (Va urma.)

Invitațiune. În interesul industriei orașului Brașov a arangeat Asociațiunea industriașilor: (Kronstädter Gewerbeverein) d'aceia o expozițiune locală, care s'a deschis în 8 August.

Scopul principal al expozițiunii este, a face atăt țera noastră cât și publicul țerilor vecine cunoscuți cu produsele industriei noastre și prin acesta să potă câștiga locuri noi de consumațiune.

Asociațiunea industriașilor din principiu nu a făcut invitațiune, temându-se să nu fiă uitată din erorile corporațiune a fi anume invitată.

Din această cauză își permite prin publicitate a invita respectuos publicul la o vizitare a orașului Brașov și a modestei sale expozițiunii, asigurându-i de bună primire.

Durata expozițiunii va fi dela 8 August până la 5 Septembrie a. c.

Direcțiunea căilor ferate a Statului Ungar a binevoit după o cerere făcută a subsemnatei asociațiuni a reduce cu 50 % tariful cl. II și cl. III pe liniile Solnoc-Oradea-mare-Teiuș, Solnoc-Arad-Brașov, Nyiregyháza-Püspök-Ladány, Seghedin-Oradea-Mare și liniile laterale pentru vizitatorii expozițiunii. Biletele de drum pentru dus și întors sunt valabile pentru 10 zile, fără drept de bagaj liber și întrebuintarea trenurilor accelerate.

Brașov, 13 August 1886.

Cu totu respectul

Asociațiunea industriașilor din Brașov
(Kronstädter Gewerbeverein)

Josef Dück președinte, Iekelius secretar.

Ultime sciri.

Viena, 13 August. Se confirmă scirea, că d-lu de Giers va merge la 19 August să viziteze la Gastein pe principele Bismarck.

Londra, 13 August. Se comunică diaru-lui Standard, că în cercurile oficiale din Viena se arată foarte satisfăcut de rezultatele întrevederii dela Gastein, și că se consideră pacea asigurată.

Berlin, 13 August. „Gazeta Germaniei de Nord” spune că solemnitatea care apăsădată de astădată întrevederea dela Gastein a produs cea mai bună impresiune în Germania și Austria fără ca prin această să se presupuie că această solemnitate a avut vre un caracter demonstrativ, contra oricui ar fi. Din contră pretutind lumea se va felicita de mântinerea păcii, care a fost scopul suprem al politicei celor două imperii. Se va mai felicita și de modul solemn cu care s'a făcut întrevederea, căci această solemnitate caracterizează nu numai continuarea, dar încă și creșterea raportelor amicale basate pe o deplină înțelegere mutuală.

St. Petersburg, 13 August. Impăratul Rusiei a însoțit pe arhiducele Carol Ludovic până la gară. Arhiducele se întorce la Viena.

Londra, 13 August. „Globe” spune, că cabinetul Salisbury nu va reduce efectivul armatei engleze în Egipt.

Viena, 14 August. Sciri primite din Pe-

tersburg semnală că în acest oraș domnesce neliniște din cauza unor mașinațiuni ale Germaniei urdite în China contra Rusiei.

St. Petersburg, 14 August. Un ofițer prusian a fost arestat la Smolensk ca spion.

Londra, 14 August. „Times” e informat din St. Petersburg că cercurile politice ruse se arată mișcate de primirea ce s'a făcut la Berlin marchisului de Tseng. E temere de o alianță între Germania și China.

Triest, 14 August. În urma întinderii cholerei, guvernul a interzis într'un mod provisoriu orice serbare care ar pute da nascere la aglomerări de populațiune.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

PESTA, 15 August. — Festivitățile întocmite din incidentul aniversării revindicării Budei, au început ad în capitală cu înaugurarea expozițiunii istorice. Un public numeros și distins, între cari miniștrii, deputații, consulii generali, generalitatea, academia așteptau pe ministru-președinte Tisza. După sosirea lui, primarul Gerloczy rost o vorbire, în care schiță începerea pregătirilor, exprimă căldurose mulțămiri regelui, ducelui Koburg și ministerului, cari au sprijinit cu mare zel formarea expozițiunii istorice. Ministru-președinte Tisza răspundând accentuă marea însemnătate a evenimentului pentru întreaga creștinătate, mulțăm națiunilor care au luat parte la eliberare, accentuă succesele ce le pot obține o armată sprijinită prin însuflețirea națiunii, speră că în cas de necesitate, ceea ce nimenea nu dorește, orice inamic, care cutăză a amenința tronul și patria, va întâmpina acțiunea unită a armatei și a națiunii.

BELGRADU, 15 August. — Sgomotele despre concentrări de trupe sunt cu totul neadeverate; de altmintelega sgomotele sunt din isvor bulgar.

BRUXELA, 15 August. — Manifestația lucrătorilor s'a făcut, luând parte la ea colosală mulțime de popor. Numărul lucrătorilor se socotesce la 30,000. Procesiunea se puse în mișcare în cea mai mare ordine până la palatul ministerial, muzicele cântă Brabançonne (imnul belgian) și Marseillaise. Pe la 5 ore seara se împrăștiară lucrătorii. Nicăeri nu s'au întâmplat turburări și escese.

DIVERSE.

O inspecțiune a lui Cuza Vodă. — Reproducem după „Liberalul” din Iași următoarea frumoasă anecdotă: Se țice că pe vremea lui Cuza Vodă, în strada Palatului, cam pe unde este acum cărciuma cu firma „Peștele de aur”, era o cancelărie, nu se mai scie anume ce o fi fost: judecătoria, tribunalul ori altceva. Atăta, era o cancelărie la etajul al doilea și de desupt era o cărciumă. Funcționarilor dela aceea cancelărie le plăcea vinul, de nu le va mai fi plăcând și acum, pe unde vor mai fi. Der ori cât de aproape ar fi fost cărciuma de cancelărie, totuși funcționarilor le venea greu să mai pogore scările. De aceea ei s'au înțeles cu cărciumarul, că atunci când vor bate cu piciorul în podele e semn că trebe să le aducă vin, și anume: de câte ori vor bate atâtea litre să aducă. Se scie că Cuza Vodă, mai cu semă în cei dinteu ani ai domniei sale era de o mare activitate. După cum ne spun anecdotele rămase populare, el mergea până și prin cărciumi de cerceta măsurile cărciumarilor. Cu atăt mai vartos pe vremea aceea el făcea inspecțiuni pe la toate autoritățile, ca să se încredințeze prin sine însuși de mersul lucrurilor în țera. Ducându-se deci Cuza Vodă și la cancelăria de sus pomenită și făcând o inspecțiune amănunțită, n'a găsit în regulă unul dintre registrele acelei cancelării. Numai decât chiamă pe pisăru cancelăriei și furios răcesce la densul bătând de patru ori din picior... Care fu frica funcționarilor și mirarea Domnului când după câteva minute vedură pe cărciumarul de desupt, deschidând ușa cancelăriei și intrând cu o tablă, pe care era o oca de vin turnată în patru litre! Bietul cărciumar! El socoti că cele patru băti din picior ale Domnului sunt un semn al vre-unui funcționar ca să aducă patru litre cu vin!

Numere singuratică à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în totunșira lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena

din 7 Augustă st. n. 1886

Rentă de aur 4%	108.45
Rentă de hârtă 5%	95.25
Imprumutul căilor ferate ungare	154.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (1-ma emisiune)	100.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (3-a emisiune)	128.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (3-a emisiune)	120.00
Bonuri rurale ungare	105.20
Bonuri cu cl. de sortare	105.10
Bonuri rurale Banat-Timişu	105.20
Bonuri cu cl. de sortare	105.20
Bonuri rurale transilvane	105.20

Bonuri croato-slavone	105.25
Despăgubire p. dija de vin ung.	100.25
Imprumutul cu premiu ung.	123.70
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	126.25
Renta de hârtă austriacă	85.85
Renta de arg. austr.	86.60
Renta de aur austr.	121.20
Losurile din 1860	143.80
Acțiunile băncii austro-ungare	871.00
Act. băncii de credit ung.	289.50
Act. băncii de credit austr.	294.40
Argintul — Galbini împărătesc	5.94
Napoleon-d'ori	10.01
Mărci 100 imp. germ.	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	126.20

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 31 Iulie st. v. 1886.

Renta română (5%)	93 1/2	94
Renta rom. amort. (5%)	98	98 1/4
convert. (6%)	88 1/2	89
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	33	34
Credit fonc. rural (7%)	103 3/4	104
" " " (5%)	87 1/4	88
" " " (7%)	100 3/4	101
" " " (6%)	92	92 1/4
" " " (5%)	83	83 1/4
Banca națională a României 500 Lei	1025	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	272	276
" " Națională	215	222
Aur contra bilete de bancă	13.70	13.90
Bancnote austriace contra aur.	2.01	2.02

Cursul pieței Brașov

din 9 Augustă st. n. 1886.

Bancnote românești	Cump. 8.70	Vend. 8.72
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'ori	9.97	10.00
Lire turcesc	11.27	11.30
Imperiali	10.26	10.29
Galbeni	5.88	5.92
Scrisurile fonc. »Albina»	100.50	101.50
Ruble Rusesci	121. 1/2	122. 1/2
Discontul	7—10 % pe an.	

Au fost distinsă cu

- Diploma de recunoștere dela espozițiunea din Graz 1880.
- Medalia de bronză dela espozițiunea din Triestă 1882.
- Medalia de argintă dela espozițiunea intern. pharmac. Viena 1883.
- Diplomă de argintă dela espozițiunea econom. din 1884 a comitatului Torontal.
- Medalia mare dela espozițiunea din Budapasta 1885 pentru progres și export.

ISVORUL

AGNES

dela MOHA

Conține cea mai însemnată cantitate de acid carbolică dintre toate

Apele minerale ale Ungariei

face excelente servicii la boala catarhală ale organelor de mistuire și ale udui. În genere această apă merită a se lua cu deosebire în considerațiunea la toate acele boala, la care trebuie a ajuta organele și a promova funcționarea sistemului nervos.

Cu vin beut se bucură acesta de o popularitate mare.

Depositul principal **L. EDESKUTY** Liferant al Curții singur numai la: reg. ung. în Budapasta

Asemenea se află la toate farmaciile, băcăni, hoteluri și restaurațiunii.

(9—15)

S'au espediat în anul 1885

1,800000 butelii

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se pot face cu începerea dela 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se și posta ultimă.

PREȚULŢ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni	3 fl. —
„ șese luni	6 fl. —
„ un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate.

pe trei luni	10 franci
„ șese luni	20 „
„ un an	40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

pe linia **Predeal-Budapasta** și pe linia **Teiuș-Arad-Budapasta** a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapasta					Budapasta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapasta				Budapasta-Arad-Teiuș.				
	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		
Bucuresci	—	4.50	7.45	—	Viena	—	—	—	—	Teiuș	11.09	—	3.56	Viena	11.00	—	—	
Predeal	—	9.32	12.50	—	Budapasta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00	Alba-Iulia	11.46	—	4.27	Budapasta	8.05	—	8.00
Timișu	—	9.56	1.09	—	Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40	Vințulu de jos	12.20	—	4.53	Szolnok	11.02	—	11.40
Brașov	—	10.20	1.40	—	P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31	Șibot	12.52	—	5.19	Arad	11.12	—	12.00
Feldiára	6.22	—	2.27	—	Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—	Orăștia	1.19	—	5.41	Glogovaț	3.37	—	5.25
Apatia	7.01	—	2.55	—	Várad-Velence	—	—	9.45	2.00	—	Simeria (Piski)	1.48	—	6.08	Gyrok	4.13	—	6.19
Agostonfalva	7.33	—	3.38	—	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—	Deva	2.35	—	6.39	Paulișu	4.38	—	6.46
Homorod	8.01	—	4.17	—	Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—	Branicica	3.04	—	7.04	Radna-Lipova	4.51	—	7.00
Hașfaleu	8.45	—	4.47	—	Rév	—	7.42	11.36	3.18	—	Ilia	3.36	—	7.29	Conop	5.10	—	7.23
Sighișora	10.10	—	5.42	—	Bratca	—	—	12.10	3.41	—	Gurasada	3.50	—	7.41	Bérv	5.38	—	7.51
Elisabetopole	10.29	—	7.37	—	Bucia	—	—	12.43	4.01	—	Zam	4.25	—	8.12	Soborșin	5.57	—	8.10
Mediaș	10.39	—	8.01	—	Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—	Bérv	5.09	—	8.49	Zam	6.42	—	8.10
Copșa mică	10.39	—	8.21	—	Huedin	—	9.01	2.56	5.08	—	Bérv	5.56	—	9.29	Conop	7.14	—	9.28
Micăsasa	11.19	—	9.05	—	Stana	—	—	3.29	5.27	—	Conop	6.18	—	9.49	Radna-Lipova	7.43	—	9.56
Blașu	11.54	—	9.43	—	Aghirș	—	—	4.00	5.50	—	Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23	Ilia	8.01	—	10.17
Crăciunel	12.12	—	10.02	—	Ghirbău	—	—	4.18	6.02	—	Paulișu	7.12	6.30	10.37	Branicica	8.21	—	10.38
Teiuș	12.56	—	10.30	—	Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—	Gyrok	7.27	6.47	10.52	Deva	8.47	—	11.05
Aiud	1.30	—	11.29	—	Clușu	10.01	10.28	5.05	6.43	—	Glogovaț	7.56	7.17	11.18	Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Uiora	1.45	—	11.47	—	Apahida	10.26	—	—	7.03	—	Arad	8.10	7.32	11.32	Orăștia	10.10	—	12.24
Teiuș	2.11	—	11.35	—	Ghirș	10.52	—	—	7.26	—	Szolnok	2.39	—	4.53	Șibot	10.34	—	12.53
Aiud	2.55	—	1.04	—	Cucerdea	12.37	—	—	8.51	—	Budapasta	3.16	—	5.10	Vințulu de jos	11.04	—	1.22
Uiora	3.17	—	1.30	—	Uiora	1.36	—	—	9.31	—	Viena	6.50	—	8.16	Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Cucerdea	3.24	—	1.39	—	Vințulu de sus	1.48	—	—	9.43	—	Arad-Timișora	—	—	6.05	Teiuș	12.05	—	2.24
Ghirș	3.31	—	2.07	—	Aiud	1.57	—	—	9.51	—								
Apahida	4.09	—	3.03	—	Teiuș	2.06	—	—	9.58	—								
Clușu	5.36	—	5.08	—	Teiuș	2.46	—	—	10.24	—								
Nedeșdu	5.56	—	5.35	—	Crăciunel	3.01	—	—	10.44	—								
Ghirbău	6.16	—	8.00	—	Blașu	3.45	—	—	11.28	—								
Aghirș	6.37	—	8.34	—	Micăsasa	4.06	—	—	11.44	—								
Stana	6.53	—	8.59	—	Copșa mică	4.45	—	—	12.18	—								
Huedin	7.08	—	9.34	—	Mediaș	5.05	—	—	12.36	—								
Ciucia	7.34	—	10.16	—	Elisabetopole	—	—	—	1.22	6.01								
Bucia	7.55	—	11.04	—	Sighișora	—	—	—	1.56	6.40								
Bratca	8.35	—	12.17	—	Hașfaleu	—	—	—	2.34	7.20								
Rév	8.53	—	12.47	—	Homorod	—	—	—	3.02	8.01								
Mező-Telegd	9.12	—	1.21	—	Agostonfalva	—	—	—	4.41	10.05								
Fugyi-Vásárhely	9.31	—	2.05	—	Apatia	—	—	—	5.30	11.02								
Várad-Velinte	10.06	—	3.08	—	Feldiára	—	—	—	6.03	11.37								
Oradea-mare	10.25	—	3.39	—	Brașov	1.09	—	—	6.35	12.14								
P. Ladány	10.35	—	3.55	—	Timișu	1.55	5.45	—	7.14	1.09								
Szolnok	10.41	—	4.06	—	Predeal	2.53	6.22	—	—	2.48								
Buda-pesta	10.51	—	10.37	—	Bucuresci	3.28	6.47	—	—	3.23								
Viena	12.37	—	1.45	—		—	—	—	—	4.56								
	2.58	—	5.34	8.22		—	—	—	—	—								
	6.00	—	10.05	10.30		—	—	—	—	—								
	—	—	10.50	—		—	—	—	—	—								
	3.00	8.50	6.05	—		—	—	—	—	—								

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile gróse.